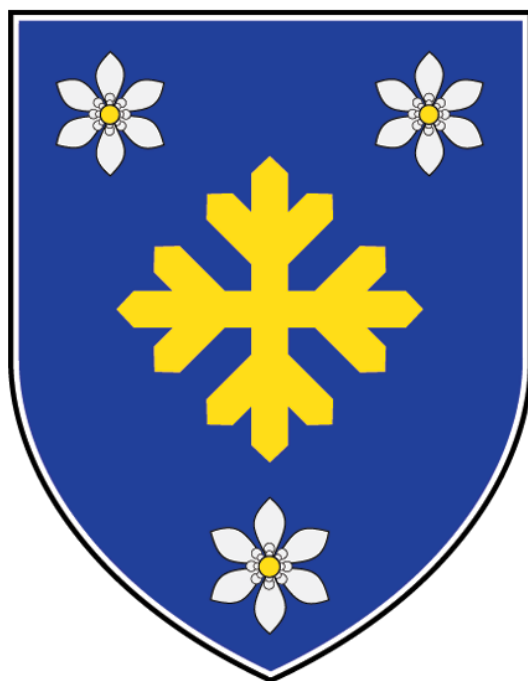

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2020. до 2024. године

*** ОПШТИНА ЧАЈЕТИНА ***

УВОД

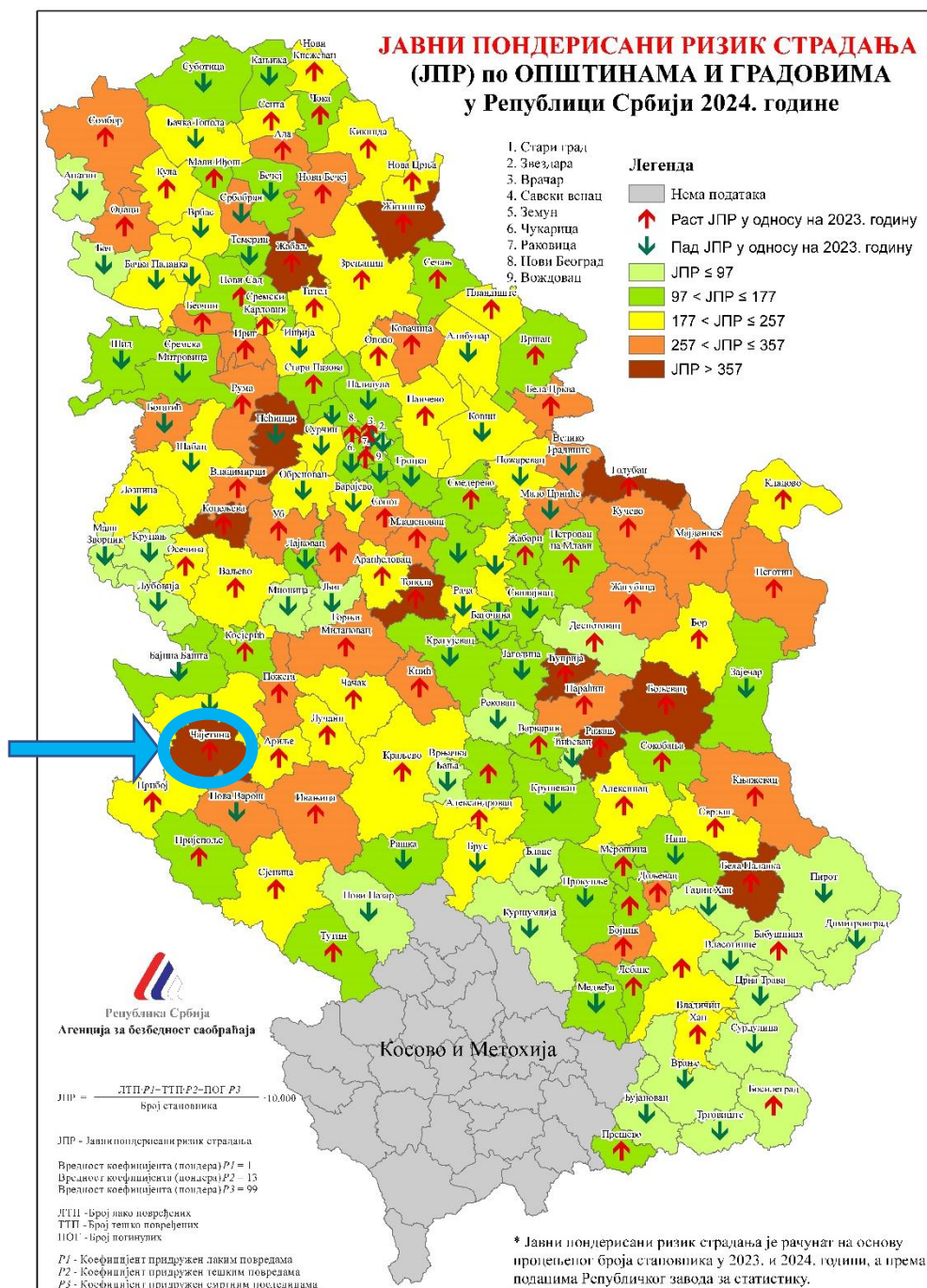
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2020. до 2024. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2024. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Чајетина. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2020-2024. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Чајетина. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Чајетина.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

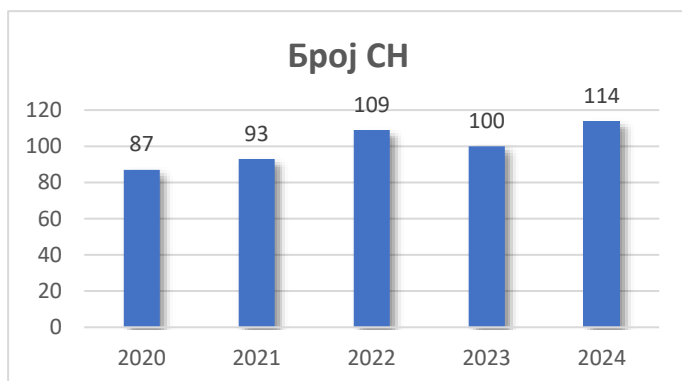
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација **„НАЦИОНАЛНА ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ“**, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2024. ГОДИНЕ

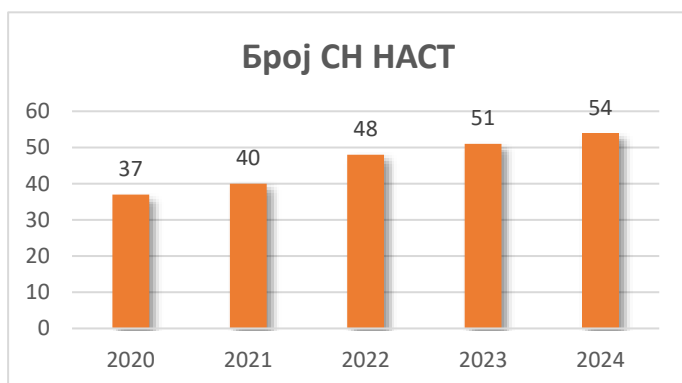

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2024. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2024. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Чајетина припада класи **веома високе вредности ризика**, при чему је у 2024. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2023. годину. Ова локална самоуправа је на **159. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2024. годину.

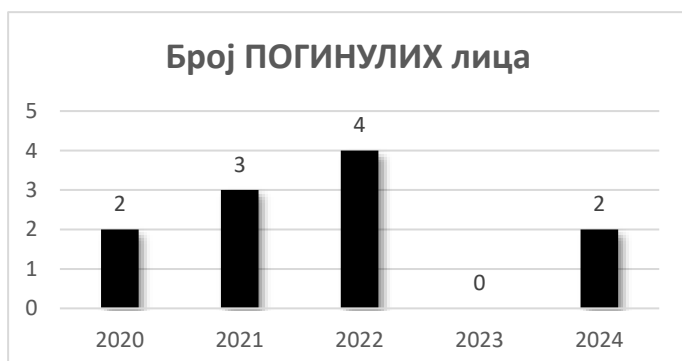
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2020-2024. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је **503**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је **230**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је **11**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је **395**.

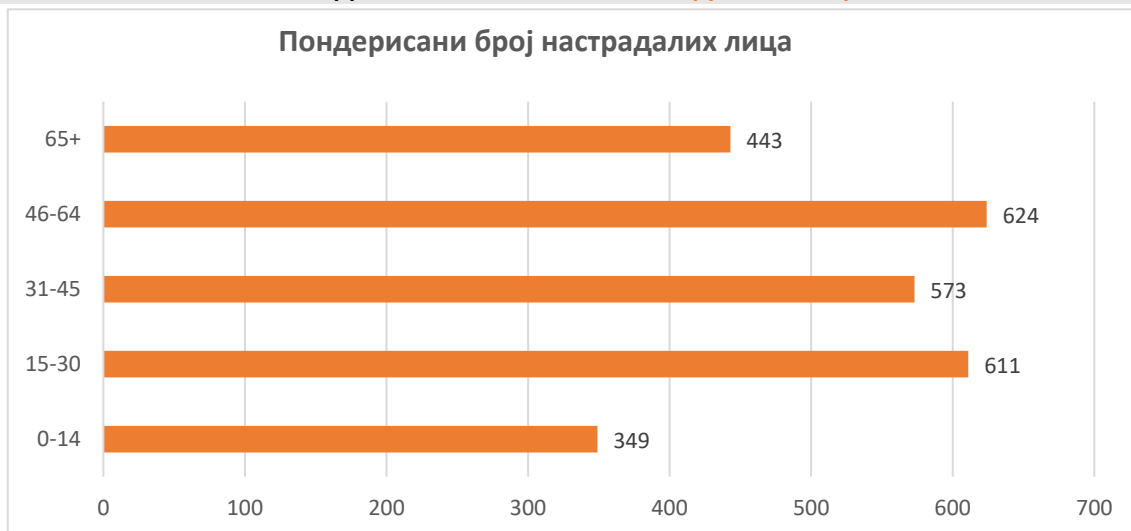
3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2020-2024. ГОДИНА)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

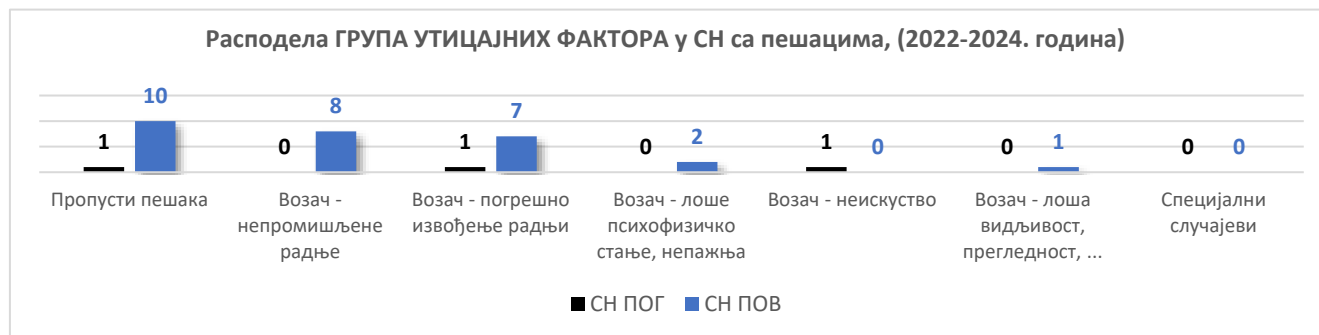
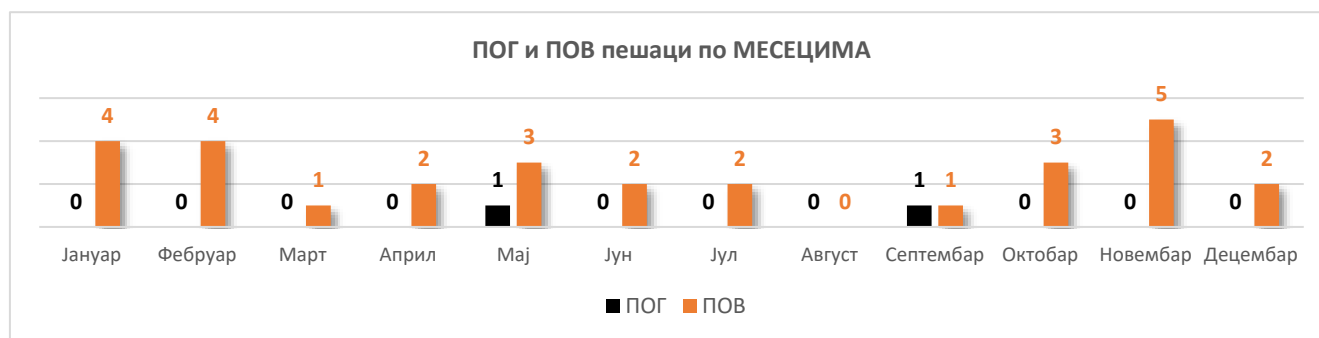
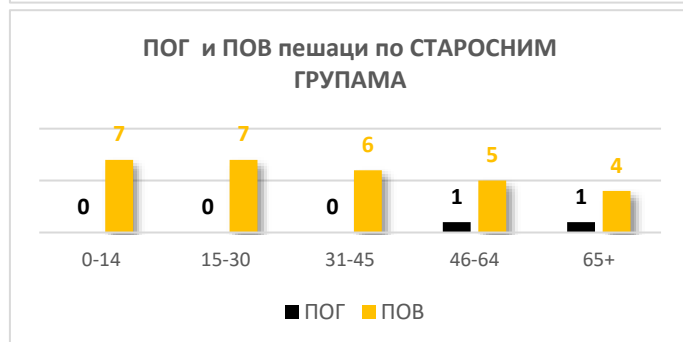

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

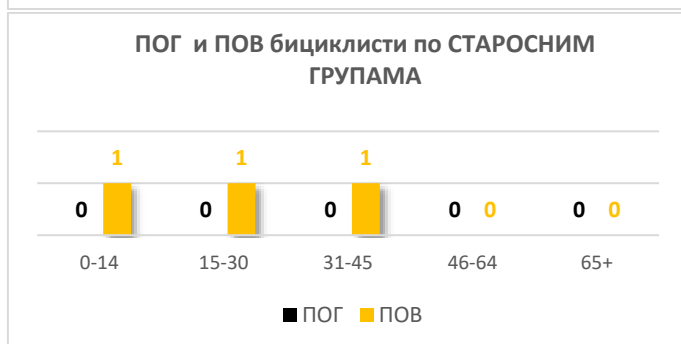
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

- Погинула су два пешака, што чини **18%** погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је **29**, што чини **7%** повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **0-14** и **15-30 година**.
- Пешаци највише страдају у **новембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Пропусти пешака**.

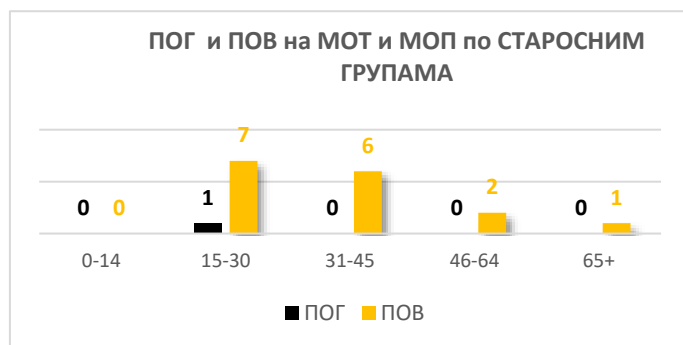
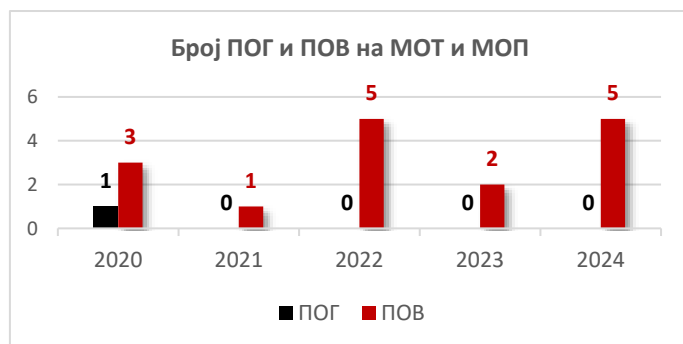
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. ГОДИНА)

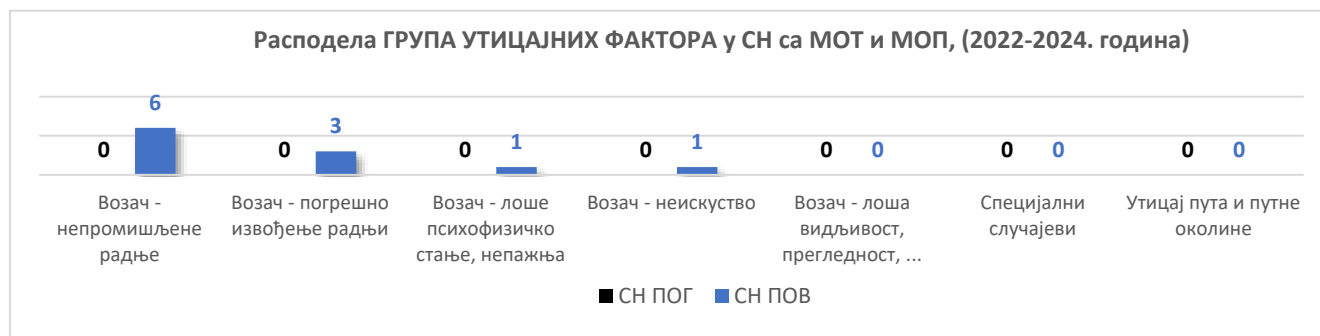
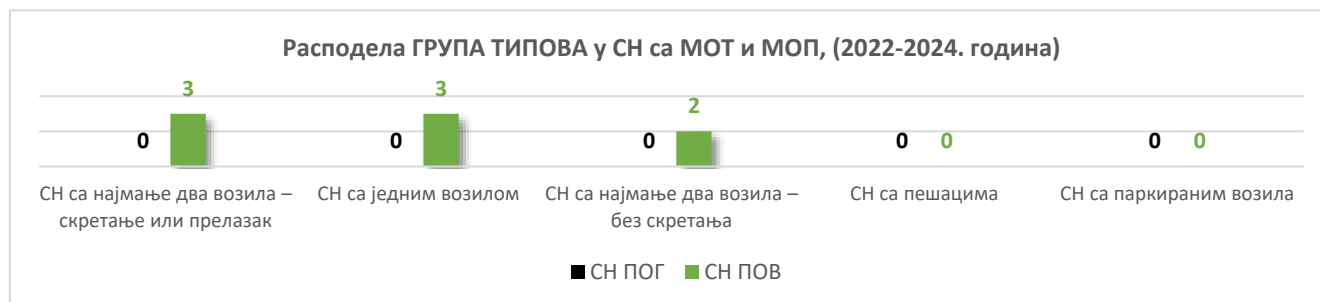
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Повређено је троје бициклиста, што чини 1% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- По један настрадали бициклиста је међу лицима старости 0-14, 15-30 и 31-45 година.
- Бициклисти највише страдају у јулу.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са учешћем бициклиста одабрана је група типова СН са једним возилом.
- У периоду од 2022. до 2024. године одабрана група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је Водач - лоше психофизичко стање, непажња.

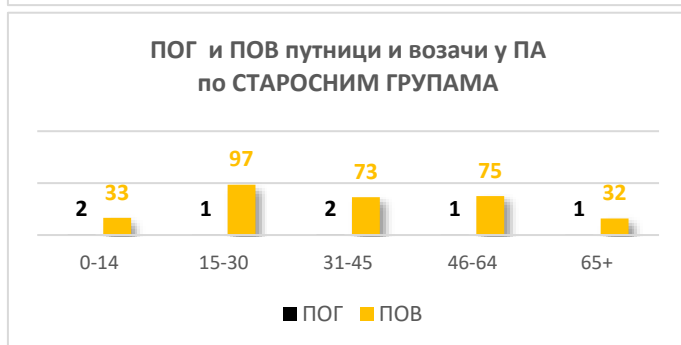
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

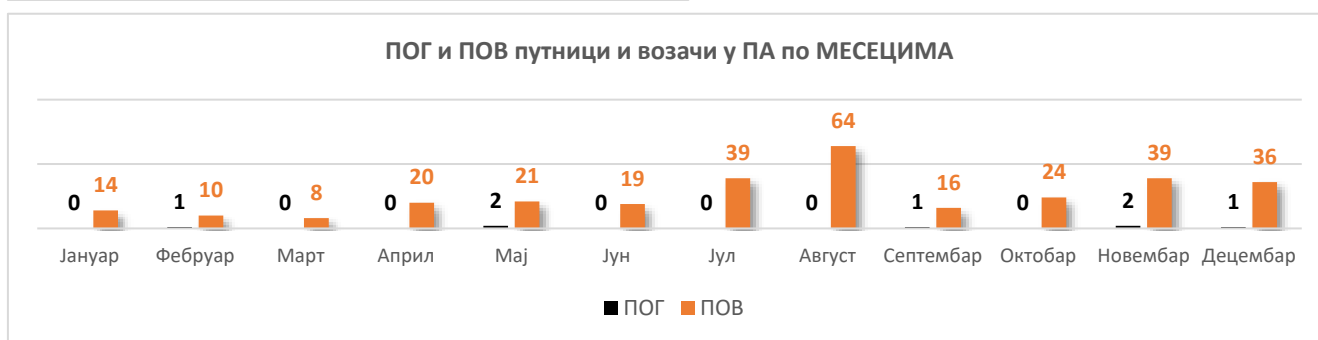
- Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 9% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 16, што чини 4% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јулу.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са МОТ и МОП најчешће су одабране група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак и СН са једним возилом.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је Возач - непромишљене радње.

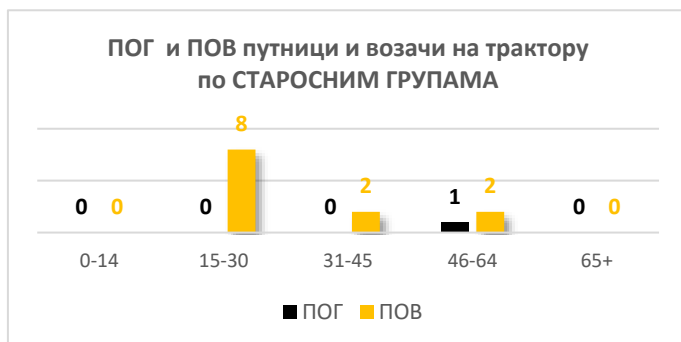
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

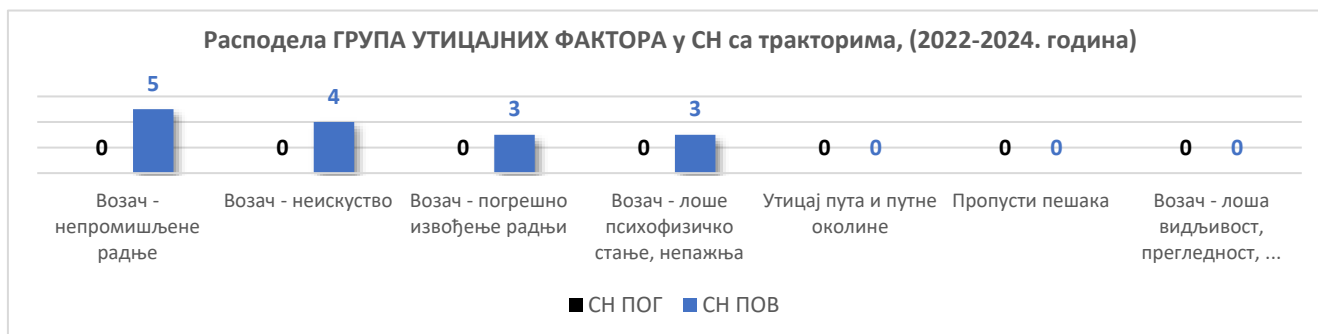
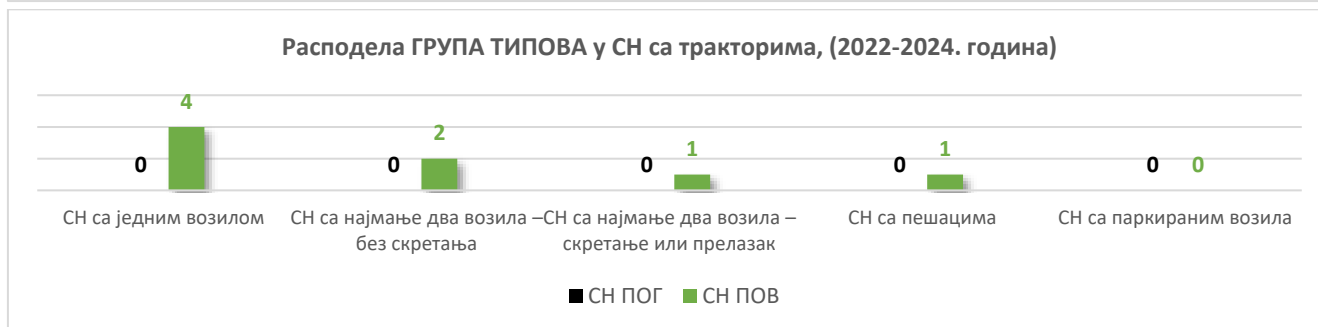
- Број погинулих лица у ПА је 7, што чини 64% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 46% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 310, што чини 78% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица у ПА највише страдају у августу.
- У периоду од 2022. до 2024. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - непромишљене радње.

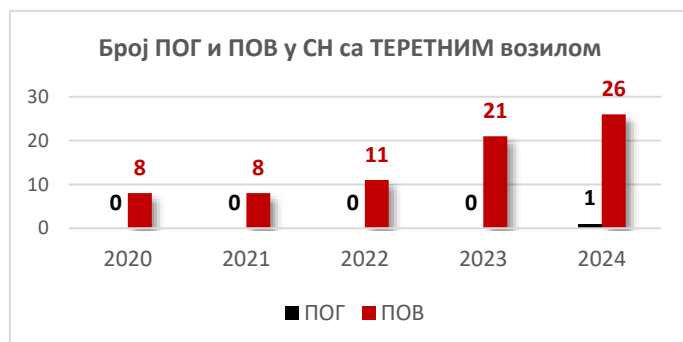
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

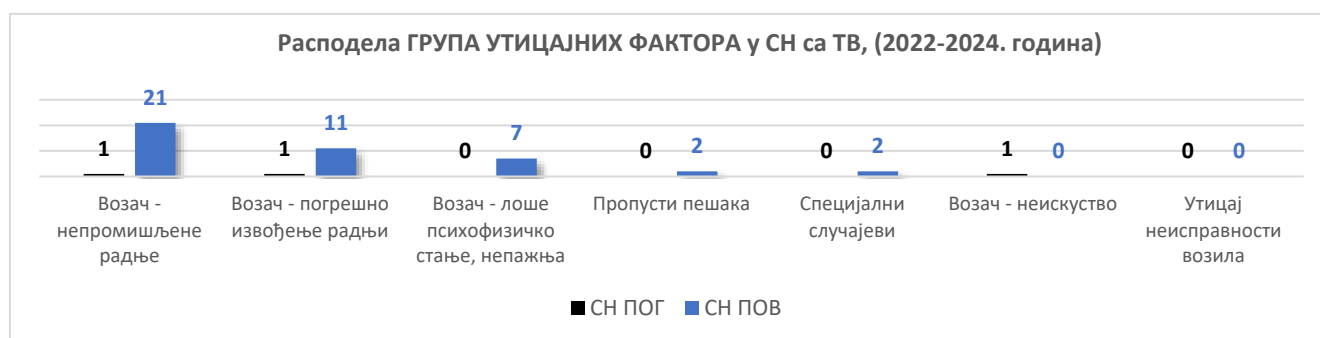
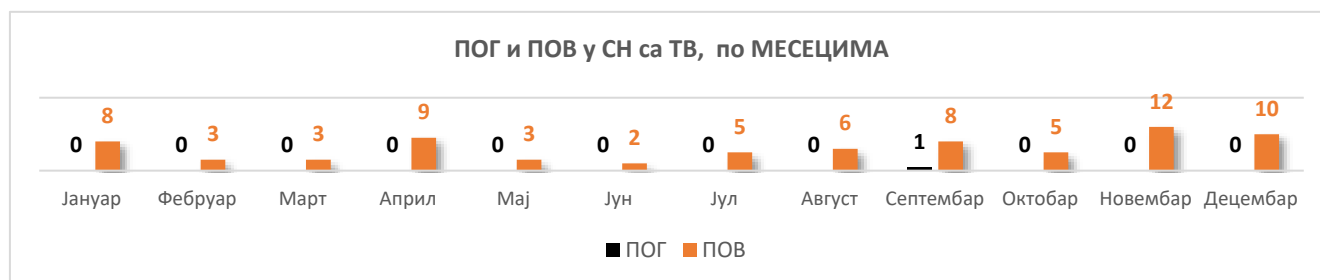
- Погинуло је једно лице у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини **9% погинулих лица** у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине **4% повређених лица** у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих лица на тракторима је међу лицима старости **15-30 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **априлу**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2020-2024. година)

- Погинуло је једно лице у СН са учешћем теретних возила, што чини 9% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 19% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих лица у теретном возилу је међу лицима старости **31-45 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **новембру**.
- У периоду од 2022. до 2024. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2022. до 2024. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

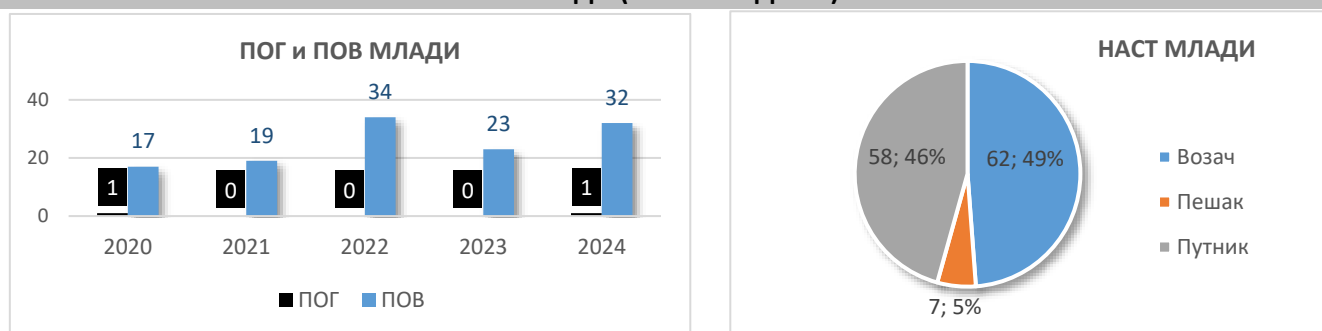
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2020-2024. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

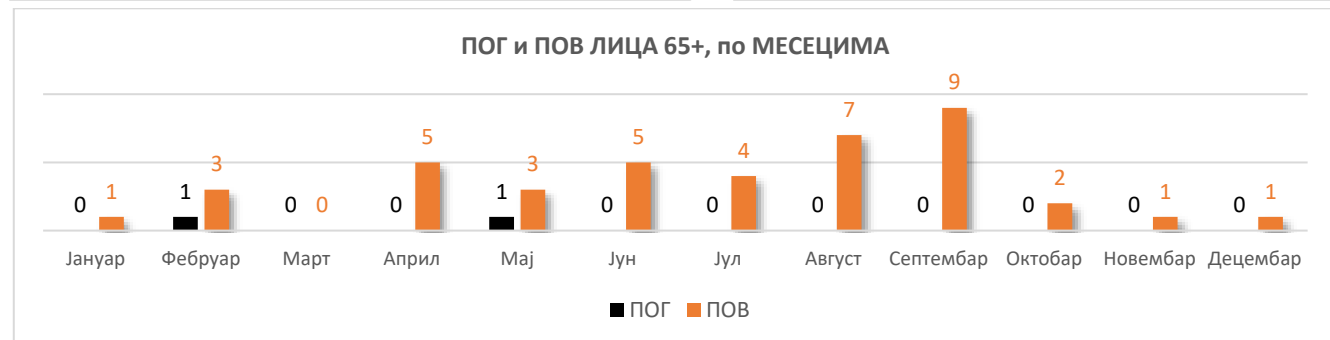
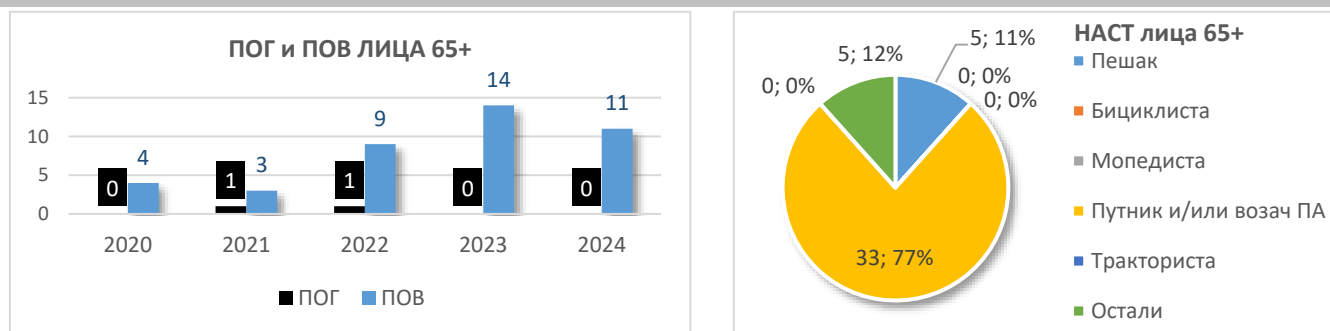
- Број повређене деце у посматраном периоду је **43**, док је **двоје** деце изгубило живот.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **82%**, деца пешаци **16%**, а деца возачи **2%**.
- Деца највише страдају у **августу** и **новембру**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Погинула су **два млада лица**, односно **18%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 21% погинулих лица), док је **125 младих лица повређено**, што чини **32%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (49%).
- Млади највише страдају у **августу**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- **Погинула су два лица старија од 65 година**, што чини **18%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 30% погинулих лица), док је **41 старије лице повређено**, што чини **10%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (77%)**.
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2024. ГОДИНУ, за територију општине Чајетина

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2024. години на територији општине Чајетина. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Чајетина и Републику Србију (2024)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	94,3	139	96,3	96,8	64	96,0	95,6	106	96,1
	ТВ	100,0	1	93,5	88,0	114	91,4	94,0	69	92,1
	БУС	100,0	1	93,1	100,0	1	92,7	100,0	1	92,8
Сигурносни појас	Возачи ПА	79,5	123	84,2	93,2	41	88,9	86,3	106	87,2
	Сувозачи ПА	77,1	121	81,5	91,7	22	85,3	84,4	85	83,7
	Предње седиште ПА	78,6	124	83,1	92,6	23	87,5	85,6	106	85,8
	Задње седиште ПА	33,0	21	19,3	20,0	74	22,3	26,5	44	21,3
	Возачи ТВ	26,0	150	56,0	56,0	99	60,8	41,0	142	59,2
	Сувозачи ТВ	26,7	118	50,7	100,0	1	55,3	38,9	116	53,5
	Предње седиште ТВ	26,2	144	54,3	58,5	95	58,9	40,7	139	57,3
	Возачи БУС	17,4	107	31,5	28,9	95	38,2	23,3	105	36,9
	Сувозачи БУС	100,0	1	25,0	25,0	71	29,9	29,4	70	27,9
	Предње седиште БУС	19,6	99	29,8	27,9	100	36,2	24,3	103	34,6
Заштитни системи за децу	Дечије седиште	67,7	82	67,9	80,6	47	72,9	74,2	67	71,4
	Сигурносни појас	45,0	80	42,9	61,5	64	46,8	54,3	73	46,7
	Укупно – деца	58,8	85	56,1	71,9	43	61,0	65,7	69	60,0
Заштитни системи – сви у ПА		73,7	110	74,7	85,2	13	78,6	79,4	61	77,1
Заштитне кациге	Возачи mopеда	66,7	67	56,9	66,7	67	58,8	66,7	69	57,6
	Путници на mopедима	0,0	83	43,7	N/A	N/A	55,1	0,0	101	50,3
	Возачи и путници на mopедима	63,6	66	54,6	66,7	68	58,1	64,3	69	56,4
	Возачи мотоцикала	100,0	1	82,1	100,0	1	84,0	100,0	1	83,4
	Путници на мотоциклима	N/A	N/A	66,7	63,2	84	71,6	63,2	90	68,9
	Возача и путника на мотоциклима	100,0	1	79,1	83,3	88	81,7	85,4	75	80,7
	Mопедиста и мотоциклиста	71,4	63	66,2	81,3	53	70,6	77,6	51	68,8
	Бициклисти	0,0	63	5,1	N/A	N/A	7,7	0,0	80	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	N/A	N/A	83,2	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,2
	% прелазака на ОПП	42,6	148	72,0	N/A	N/A	N/A	42,6	148	72,0
	% исправних прелазака	42,6	149	76,3	N/A	N/A	N/A	42,6	149	76,3
	% исправних прелазака деце	81,6	85	77,7	N/A	N/A	N/A	81,6	85	77,7
	% прелазака без ометања	94,4	108	95,1	N/A	N/A	N/A	94,4	108	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

ПА – путнички аутомобил

БУС – аутобус

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

СРБ – Република Србија

ТВ – теретна возила

ОПП – обележени пешачки прелаз

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Некоришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је испод републичког просека и припада категорији веома ниских вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора је веома ниска и спада у категорију веома ниских вредности индикатора безбедности саобраћаја.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност посматраног индикатора припада категорији веома ниских вредности индикатора у којој се налази и национални просек.
- **Коришћење заштитних кацига.** Иако је вредност посматраног индикатора изнад националног просека и даље спада у категорију ниских вредности.
- **Укупно понашање пешака.** Вредност посматраног индикатора је на нивоу националног просека и спада у категорију веома ниских вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Чајетина, У ПЕРИОДУ ОД 2020. до 2024. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 503 саобраћајне незгоде**, од којих је **230 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 11 лица**, док је теже и лакше **повређено 395 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Погинула су два пешака**, што чини **18%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Није било погинулих бициклиста** у СН.
- **Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу**, што чини **9%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је седам лица у ПА**, што чини **64%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор**, погинуло је **једно лице**, што чини **9%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинуло је **једно лице**, што чини **9%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 43 деце**, док је **двоје деце изгубило живот** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (82%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је двоје младих**. Млади чине **18%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача (49%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинула су два лица старија од 65 година**, што чини **18%** од укупног броја **погинулих лица**. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (77%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода **„СН са једним возилом“**.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **августу**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Катарина Митковић

Контакт подаци

+381 11 3014 409
istrazivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Националне интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Националној интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.